

„Psichoemocinių ir miego sutrikimų sąryšio su širdies ligomis bei poveikio gyvenimo kokybei tyrimai“ (sut. LIG-03/2012). 2012-2014 m. Projekto vadovas prof. habil. dr. G. Varoneckas ([CV](#)).

Darbo tikslas – ištirti psichoemocinių, miego sutrikimų sąryšio su širdies ligomis dinamiką bei jų poveikį su sveikata susijusiai gyvenimo kokybei ir paruošti rekomendacijas širdies ligų rizikos faktorių korekcijai.

Bus atliktas kartotinis epidemiologinis tyrimas tarp Palangos miesto gyventojų, nustatant nemigos ir depresijos paplitimo sąsajas su socialiniais, biologiniais bei gyvensenos veiksniais, išeminės širdies ligos (IŠL) ir jos rizikos veiksnių pasireiškimu bei su sveikata susijusia gyvenimo kokybe. 2003 m. balandžio mėn. buvo ištirti 1602 asmenys. Kartotino tyrimo metu numatoma ištirti 1100 asmenų (69 proc. kvietusių). Tam pačiam kontingentui atlikus kartotinius tyrimus po 10 metų būtų galima nustatyti rizikos faktorių poveikio laipsnį širdies ligų išsivystymui, sukurti prognostinį matematinį modelį širdies ligų vystymosi rizikos tikimybei įvertinti.

Bus atliktas ir klinikinis tyrimas, nagrinėjantis psichinės būklės, miego kokybės ir kardiovaskulinės funkcinės būklės sąryšį sergantiems IŠL. Klinikinio tyrimo duomenų banką numatoma sudaryti iš 2000 sergančiųjų IŠL.

Klinikinis tyrimas sergantiems IŠL ne tik išaiškins širdies ligų rizikos veiksnius ir jų paplitimą, kartu bus nustatyti ryšiai tarp psichoemocinės būklės, miego kokybės ir kardiovaskulinės sistemos funkcinės būklės, išaiškinta nuovargio, depresijos ir miego sutrikimų įtaka širdies ligų vystymuisi tarp sergančiųjų.

Projekto rezultatai ir parengtos rekomendacijos bus mokslinis pagrindas ilgalaikės širdies ir kraujagyslių ligų profilaktikos ir kontrolės strategijos formavimui, siekiant efektyviai sumažinti sergamumo ir mirtingumo dėl širdies ir kraujagyslių ligų ir išorinių priežasčių, rodiklius.

[Rekomendacijos širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksnių ankstyvajai ir pirminei profilaktikai Palangos miesto gyventojams](#)

[Rekomendacijos ankstyvajai nemigos diagnostikai](#)

[Rekomendacijos nemedikamentiniam miego sutrikimų gydymui sergantiems IŠL](#)

[Rekomendacijos nuovargio diagnostikai ir korekcijai](#)

Psichikos sutrikimai pirminėje sveikatos priežiūros grandyje: sąsajos su metaboliniu sindromu ir mirtingumu“ (sut. Nr. LIG-03/2011). 2011-2013 m. Projekto vadovas habil. dr. R. Bunevičius.

Psichikos sutrikimai, tokie kaip depresija, yra tiesiogiai susiję su sergamumu ir mirtingumu nuo įvairių ligų, ypač nuo širdies kraujagyslių ligų. Metablinis sindromas, platų sutrikimų spektrą apjungiantis rizikos veiksnys, ženkliai padidina sergamumą širdies kraujagyslių ligomis ir ankstyvų mirčių dažnį. Įvairūs biologiniai, elgsenos veiksniai sieja metabolinį sindromą su psichikos sutrikimas. Jų sąveika gali įtakoti somatinių ligų eigą, mirtingumą,

įskaitant mirtingumą nuo išorinių priežasčių. Projekto tikslas: pirminės sveikatos priežiūros grandyje ištirti psichikos sutrikimų paplitimą ir jų sąsajas su polinkiu į savižudybę, alkoholio vartojimu, metaboliniu sindromu ir mirtingumu. Tyrimas vykdomas dviem etapais. Pirmajame etape vienmomentiškai tiriami pacientai besikreipiantys į šeimos gydytoją. Antrajame etape - prospektyviai tiriami gyventojai, pasirašę pirminės sveikatos priežiūros centruose, naudojantis 2004 metais viename iš Lietuvos rajonų atlikto momentinio tyrimo baziniais duomenimis, vertinant išeitį pagal medicininę dokumentaciją ir statistinius duomenis. Projekto rezultatai padės nustatyti ir įvertinti problemas su kuriomis susiduria šeimos gydytojai diagnozuodami psichikos sutrikimus, suicidines tendencijas ir rizikingą alkoholio vartojimą; suteiks naujų žinių apie psichikos sutrikimų sąsajas su rezistencija insulinui, metaboliniu sindromu, kardiovaskuliniais įvykiais, apie somatinių veiksnių įtaką psichikos sutrikimų, jų komplikacijų pasireiškimui. Gauti duomenys leis pagrįsti psichikos, somatinių ligų profilaktikos strategijas atsižvelgiant į gyvenamosios, biologinius veiksniai, parengti jų rizikos vertinimo metodiką.

„Sergančiųjų išemine širdies liga gyvenimo kokybę ir ligos baigtis sąlygojantys veiksniai“ (sut. Nr. LIG-04/2011). Projekto vadovė dr. N. Mickuvienė.

Moksliniuose tyrimuose prioritetą suteikiamas naujai širdies-kraujagyslių ligų tyrimų kryptims – kompleksinių uždegiminių, hormoninių ir genetinių žymenų paieškai išeminės širdies ligos (IŠL) baigtims prognozuoti. Paskutiniu metu didelis dėmesys skiriamas uždegiminių žymenų, hormoninių ir prohormoninių veiksnių įtakai širdies ir kraujagyslių sistemos funkciniai būklei, sergančiųjų IŠL gyvenimo kokybei bei baigtims. Todėl svarbu kompleksiskai įvertinti uždegiminių, hormoninių žymenų ir elgesio veiksnių (depresijos, nerimo, asmenybės D tipo, nuovargio) sąveikos įtaką sergančiųjų IŠL ilgalaikę gyvenimo kokybę, ligos eigą ir baigtis. Šiuo projektu bus siekiama nustatyti ilgalaikę gyvenimo kokybę pažeidžiančius veiksniai – psichikos sutrikimus, psichosocialinius veiksniai ir jų sąsajas su uždegiminiais ir hormoniniais žymenimis, tikslu išskirti pažeidžiamiausias grupes. Išskeltiems uždaviniams nagrinėti bus naudojami skerspjūvio tyrimo ilgalaikio klinikinės kohortos stebėjimo duomenys. Bus tiriama sergančiųjų IŠL ilgalaikė gyvenimo kokybė, psichikos sutrikimai, psichosocialiniai veiksniai, uždegiminiai (interleukinas-6 ir didelio jautrumo CRP) bei hormoniniai (prohormonas N-galino smegenų natriuretinis peptidas (NT-pro-BNP), TSH, FT4, FT3, rT3) žymenys, ligos eiga ir baigtys. Uždaviniams nagrinėti bus naudojami kaupiamos klinikinės kohortos ilgalaikio stebėjimo ir kraujo serumų duomenys.

Šiuo projektu bus nustatomos ilgalaikę gyvenimo kokybę pažeidžiančių veiksnių (psichikos sutrikimų (depresijos, nerimo, asmenybės D tipo, nuovargio) bei psichosocialinių faktorių (socialinės paramos, stresinių įvykių), ir uždegiminių (didelio jautrumo CRP, interleukino-6) bei hormoninių žymenų (NT-pro-BNP, TSH, FT4, FT3, rT3)) sąsajos - tikslu nustatyti sergančiųjų IŠL pažeidžiamiausias grupes.